

PANTAILA TXIKIAN

Gaizka Izagirre Brosa

2022ko telesailik onenak

Somebody Somewhere

HBOMAX

Bizitzari aurre egiteko (ia) ilusio gehienak galdu dituen 40 urtetik gorako emakume baten begietatik (Sam), bakardadeari, etsipenari eta frustrazioari buruzko erretratu zoragarria marrazten duen telesaila da honakoa, guztia pertsonaien irribarre ahaltsuekin bustia. Pertsonaia horiek bizitzak ez dituela merezi duten moduan tratatu sentitzen dute, eta telesaila maisuki mugitzen da komedia eta dramaren artean, ikusleari etengabe irribarreak zein malkoak ateraz.

Zergatik ikusi beharko zenuke proposamen hau? Hasteko, Bridget Everett-en interpretazio lana zoragarria iruditu zaidalako, hunkigarria eta dibertigarria aldi berean. Iraupen laburra duten zortzi ataletan hainbat gai mahaigaineratzen du: homofobia, alkoholismoa, depresioa, gutxiengoentzako gune seguruak sortzearen ga-

Urtea amaitzean den honetan, pantaila txikiaren arloan lehenengo ondorio argia atera dut: Netflixen eduki eskaintzak gainezka egiten duen arren, gero eta zailagoa da bertan kalitate goreneko telesailak aurkitzea. Eskaintza interesgarriekin topo egiteko aukera askoz gehiago dibertsifikatu da gainerako plataformetan. Bigarrenik, Apple tv+-ren kalitate gorakada nabarmena. Honako zerrenda 2022an estreinatu diren telesail berriekin osatu dut. Ez larritu, beraz, «Better Call Saul», «The White Lotus», «Euphoria», «The Boys» edo «Stranger Things» ikusten ez dituzulako.

rrantzia, AEBetan hiri handietatik deskonektatuta bizitzeak eragiten duena, erlijioak gizartean duen eragina, iragana onartu eta bizirik irauteko beharra, edo espero ez zenuen adiskidetasun harremana sortzea zeinen zoragarria izan daitekeen.

Foku mediatiko eta marketin kanpaina guztietatik at geratu den ekoizpen txiki hau harribitxia iruditu zait.

In My Skin

Filmin

Kayleigh Llewellyn-ek sortutako komedia dramatiko beltza da, familiako bizitza disfuntzionala isilpean gorde nahi duen nerabe baten bizitza gogorra azaltzen duena. Bethan da protagonista, bere bizitza familiarra lagunei zein irakasleei ezkutatzen dien neska galesa. Guztiei gauza bera esaten die: aita funtzionarioa dela eta amak giza baliabideen departamentuko enpresa batean lan egiten duela. Baina Bethanen errealitatea oso bestelakoa da, familia egoera jasanezina baita oso.

Telesail gazi-gozoa da, “coming-of-age” generoaz baliatuz komedia eta dramaren artean mugitzen baita une oro, eta ikusleari familia egoera guztiz lazgarria helaraztea lortzen du. Gidoi mailan bikaina iruditu zait, eta ikus-entzunezko lengoaiari dagokionez ere nabarmentzen dena; une jakin batzuetan laugarren horma hausten du protagonistak, eta bere pentsamenduen off-eko ahotsarekin batera oso ondo erabiltzen den baliabidea da,

telesailari ñabardurak eta sarkotasuna ematen dizkiona.

This Is Going To Hurt

Movistar

Odola, mina eta malkoak. Iruzikin hau hasteko aukeratu ditudan hitzak kontuan izanda telesail beliko bati buruz ari naizela dirudien arren, ospitale publiko bateko obstetrizia eta ginekologia sailean mediku lana egiten duen gure protagonistaren bizipenei buruz ari naiz. Hain estresagarria da telesailak transmititzen duen egunerokoa, ezen umore oso beltza duen komedia izateaz harago, thriller frenetiko bat dirudien.

Ben Whishaw-k Adam gorpuzten du. Medikuei egoiliarra da eta bere bizitzak infernu iraunkorra dirudi. Ospitale bateko erditze eta ginekologia hegalean egiten du lan, eta burdinazko eskuarekin gobernatzen du zuzendari oso zorrotz batek. Protagonistaren une emozional bortitzenetan, laugarren hormaren haustura tartekatzen da, alegia, pertsonaiak zuzenean ikusleari hitz egiten dio, eta modu honetan sortzen den konplizitatea istorioaren euskarrietako bat bilakatzen da.

Ahaztu “House”, “Greys Anatomy” eta tankerako mediku telesail konbentzionalak. Oso gutxitan ikusi eta bizitako sekuentzia estresagarriak, gogorrak, dramatikoak eta, noski, baita zoriontsuak ere pantailaratu baitituzte Lucy Forbes eta Tom Kingsley sortzaileek, guztia gainera, umore (oso) beltzez

bustia. Egoera horiei ezinezko ordutegiak dituzten lanaldi amaigabeak gehitzen badizkiegu, lo faltaren edo nekearen erruz harturiko erabaki txarrak, une surrealista betetako istantak biziaraziko dizkigute.

Lan mota honetan gertatzen dena kontatzeaz gain, arrazakeria, lan prekaritatea eta gizarte britainiarreko gai polemiko gehiago ere salatzen ditu; erditzea normaltasunez garatzen ez denean sortzen diren albo-
kalteak adibidez.

Slow Horses

Apple tv+

2022an estreinatu diren hamar telesail aipagarrien argazkiak.

“Slough House” –zingirako etxea– Londresko kale ilunetan ezkutatuta dagoen bulego baten izena da. Ezkutatuta, MI5ekoa delako (barne segurtasunaz arduratzen den Erresuma Batuko inteligentzia zerbitzua), eta “zingira” ezizena, bertako langileak aurreko misioetan porrot egin zuten agenteak direlako, lehen mailako eginkizunetatik baztertuak izan diren agenteak, egoera prekarioan ari direnak.

Talde horren burua Jackson Lamb dugu, itxura kaskarrekoa, zikina, jasanezina, alkoholikoa, manipulatzaileria, baina baita gupidagabea eta oso era-

ginkorra ere, Gary Oldmanek maisuki gorpuzten duena. Talde supremazista batek gazte pakistandar bat bahitzen duen une hankaz gora jarriko du Zingira eta, noski, Britainia Handiko inteligentzia zerbitzua. Hortik aurrera, akziozko espioitza thrillerren osagarriak erabiliz eta ironia zein umore beltz pintzelkadak, saguaren eta katuaren arteko jokoan murgiltzen gaituen telesail adiktibo bat aurkituko duzu.

Ezin da alde batera utzi “Slow Horses”-ek inteligentzia agentzia britainiarrari jaurtitzen dion dardo zehatza eta pozoi-
duna, eskuin muturreko tal-

deekin dituen lotura zuzenak edo zeharkakoak eta bere helburuak lortzeko nola erabiltzen dituen erakutsiz.

Black Bird

Apple tv+

“Mindhunter” edo “True Detective”-ren erako proposamenak gustuko badituzue, adi izenburu honi. Premisa zentzugabea dirudien arren, benetako gertaeretan oinarritzen den telesaila da honakoa.

Jimmy Keene (Taron Egerton) droga trafikatzailerari hamar urteko kartzela zigorra

ezarri diote. Kartzelan sartu eta hilabete gutxira, ordea, bi auke-
ra proposatuko dizkiote: lehe-
na, dagoen tokian jarraitu eta
hamar urteak oso-osorik bete-
tzea; bigarrena, aske utziko du-
te, baldin eta segurtasun gore-
neko espetxe batean sartu eta
Larry Hall ustezko serieko hil-
tzailearen lagun egiten bada.
Zertarako? Hainbat hilketaren
aitortza lortzeaz gain, neska ba-
tzuen gorpuak non lurperatu
dituen jakiteko.

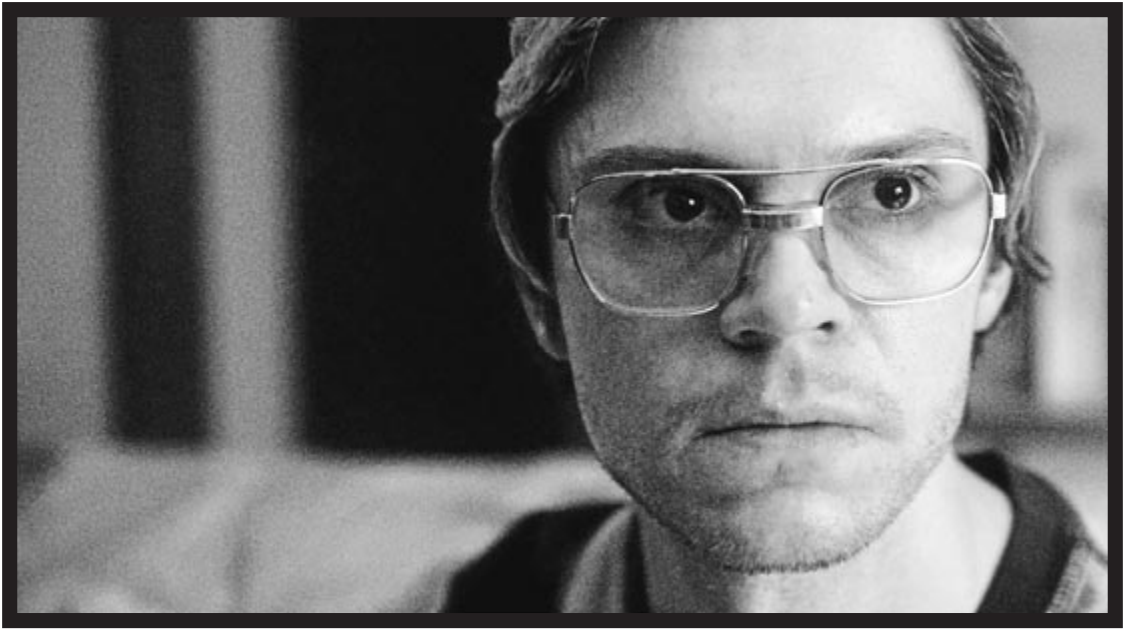
Generoaren ezaugarri den
polizia ikerketa ere topatuko
duzu jakina, baina Dehanek
zehaztasun milimetrikoz ida-
tzitako elkarrizketetan oinarri-
tutako thrillerra da. Telesaila
ren zimenduak Jimmy eta
Larryren arteko elkarrizketetan
ezartzen dira –“Mindhunter”
telesail bikainarekin gogora-
tzea saihetsezina da– eta bien
arteko harremana katuaren eta
saguaren arteko jokoa bilakatu
den arren, bietako batek baka-
rrik daki jolasten ari direla.

Station Eleven

HBOMAX

Artea da guztiz kolapsatu den
mundu baten euskarri nagusia,
eta kultura, pandemia batean
bizirauteko ezinbesteko ele-
mentua. Hori da telesail berezi,
poetiko eta eder honek utzita-
ko mezu garrantzitsuetako bat.
Bi denbora tarte erabiliz –pan-
demia iristen den unea eta 25
urte geroago– mundu postapo-
kaliptiko baten ikuspegi berri-
tzailea aurkezten digun ekoiz-
pena da, zeinetan, honelako
narratibetan ohikoa izaten de-
naz beste, indarkeria ez den
planetaz jabetu.

Tartean, pertsona sorta pare-
gabea eraiki du Patrick Somer-
ville sortzaileak. Haien garape-
na zoragarria iruditu zait,
behar den denbora hartzen bai-
tu ezagutu eta ulertu ditzagun.
Une batzuetan, “The Leftovers”
gogorarazi dit, eta hori asko
esatea da.

Monster: The Jeffrey Dahmer Story

Netflix

Milwaukeeeko munstroaren is-
torioa azaltzen duen telesail
ilun eta deserosoa. AEBetan,
1978-1991 artean, Jeffrey Dah-
mer izeneko serieko hiltzaile
honek burutu zituen hilketa
beldurgarriak ardatz dituena.

Gaizkia pertsonaien bidez
erretratatzea lan liluragarria
iruditu izan zait beti. Ikusle
modura, benetan existitu den
(ala ez den) pertsonaia ilun eta
beldurgarri baten garapenaren
testigu izatea itzela iruditzen
zait, baina baita arriskutsua eta

oso zaila ere. Hamar ataletan
horrelako munstro batekin en-
patia sentituz gero, eremu oso
ilunetan sartzeko aukera egon-
go litzateke zuzendarien alde-
tik eta moralki zalantzarria
izango litzateke trataera hori.
Aldiz, lehen segundotik pertso-
naia hori nazkagarria eta jasa-
nezina egiten bazaigu, ez geni-
tuzke bi atal ere iraungo
telesaila ikusten.

Ryan Murphy-ren abileziarik
handiena justu erdibidean ko-
katu izana da; hau da, pertsona
mespretxagarri, ilun eta oso
krudela dela une oro erakusten
duen arren, bere gizatasunaren
zertzelada txiki batzuk ere era-

kusten dizkigu –aitarekin duen
harremana, garai hartan ho-
mosexuala izateak zer zeka-
rren, bizi izan zuen bakarda-
dea...–, eta bien arteko
konbinazioari esker sortzen
den enpatia (oso-oso) txikiaz
lagunduta, guztiz eramanga-
rria egiten du telesail osoa.

Nabarmentzeko beste alder-
dia biktimei eman dien aho-
tsean datza. Hiltzailearen eta
biktimen erradiografia txundi-
garri horien artean, kritika
nahiko zuzen eta garbia tarte-
katzen da: ikerketa polizial hu-
tsal eta tamalgarriaren gainean
suma daitekeen homofobia eta
arrazismoaren kiratsa.

Pachinko

Apple tv+

Istorioak XX. mendean zehar
mugitzen gaitu Koreak Japo-
niaren inbasioan bizi izan zuen
errealitatearen zati bat ezagu-
tarazteko. Sunjaren begietatik
egiten du bidaia hori, 1920ko
hamarkadan hasi eta 1989ra ar-
te. Testuingurua hain zabala
izanda ere, tonua nahiko inti-
mista da. Debekatutako maita-
sun batekin hasten den istorio
epiko eta intimoa kontatzen
du, Korearen, Japoniaren eta
Ameriketako Estatu Batuen ar-
tean bidaiatzen duen kontaki-
zun bihurtu arte; gerra eta ba-
kea, maitasuna eta galera... era
guztietako osagarriak topatuko
dituzu telesail honetan.

Hau guztia oso interesgarria
izanik ere –are gehiago gertae-
ra historiko horien inguruan
dugun ezjakintasuna kontuan
hartuta–, gaia ez da telesail ho-
nen bertuterik handiena; urte-
ko telesail onenetarikoa bihur-
tzearen arrazoi nagusia,
kontatzeko modua da, historia
hori, intimoa eta orokorra aldi
berean, nola pantailaratu du-
ten alegia.

Testuinguru horretaz balia-
tuz, belaunaldi oso baten erre-
tratua egiten du, beren seme-
alabak eta bilobak aurrera
ateratzeko sufritu eta ahal zu-
ten guztia egin zuten emaku-
me korearrena. Melodramara-
ko joera duen garaiko drama
bat bezala definituko nuke. Fa-
milia baten exodoaren eta
identitatearen erretratua da,
batez ere arbasoen kultura
menderatu, mespretxatu, gal-
du eta erbesteratu denean.

Muntaia lan paregabeaz ba-
liatuz, paraleloan kokatzen di-
tu gertaera guztiak, denboran
etengabeko jauziak eginez.
Hauek, nahasgarriak izan beha-
rrean, ezinbesteko bihurtzen
dira osotasuna hobeto ulertze-
ko, iraganaren eta orainaren ar-
teko oihartzunak etengabe en-
tzuten baititugu, eta bata-
k bestearekiko duen eraginaz

kontziente gara. Atalak igaro ahala, solte geratzen diren hariak lotzen ditugu eta narrazio sendoari esker une emozionalak eta estetikoak biderkatu egiten dira.

The Bear

Disney+

Goi sukaldaritzaren alorrean eta munduko jatetxerik one-
nean lanean ari den chef gazte batek bere karrera eta ambizioak bazterrean utzi beharko ditu, Michael anaiak bere buruaz beste egin ostean, Chicago itzuli beharko duelako, bere familiaren jatetxe txikia aurrera eramateko: “The Original Beef of Chicagoland”, auzoko sandwich jatetxe xume bat.

Nortasun ikaragarria duen eszenaratzea erabiliz, auzoko sukaldaritzaren aldeko apologia bikaina irudituz auzo-telebista, eta argumentuak pertsonaia bere barne mundua sukaldaritzaren bidez nola berregiten duen erakusten digu. Jatetxe baten barruan gerta daitezkeen gorabeherak fisiko-ki eta mentalki kontrolatzeaz gain, anaiaren suizidioak dakarren kudeaketa emozionala ere presente egongo da une oro.

Era honetako negozio baten alde argitsu zein ilunak erakusteko ahalegin hori erreminta zinematografikoen bidez ere ezin hobeto gauzatzea lortu dute. Aparta!

Severance

Apple tv+

Bizitzeko lan egin ala lan egiteko bizi? Mark Scout-ek lantalde bat zuzentzen du Lumon Industries deituriko enpresan. Bertako langileak prozedura kirurgiko baten eraginpean daude eta beraien oroitzapenetan lan eremua eta bizitza pertsonala guztiz bereiztea eragiten du. Alegia, lanean ari diren bitartean ez dute bizitza pertso-

naleko ezer oroitzen, ezertxo ere ez; ez dakite non bizi diren, familiarik duten ala ez, edo zoriontsu ala triste bizi diren, esaterako. Lantokiko ateak gurutatu eta bizitza pertsonalera bueltatzen direnean, aldiz, alderantzizkoa gertatzen da. Badakite fisikoki non egiten duten lan, beraiek hala nahi dutelako baitoaz bertara, baina ez dakite zer lan mota egiten duten, zeintzuk diren lankideak, lana gorroto duten ala ez eta abar.

Lanaren eta bizitza pertsonalaren arteko oreka makabro eta harrigarri honetan kokatzen den esperimendu ausart hau zalantzan jartzen hasten den unean, ordea, Mark misterioz beteriko espiral batean murgilduko da. Gai eta istorio original honi, gainera, Ben Stillerrek maisuki zuzentzen duen lehen mailako aktore zerrenda gehitu behar zaio: Adam Scott, Patricia Arquette, Dichen Lachman,

John Turturro edo Christopher Walken. Estetika ere txundigarria irudituz auzo-telebista.

Erakargarritasun nagusieta-ko bat Stillerrek mikromundu bat sortzea lortu izana da. Departamentu bakoitza ekosiste-

ma propioa da, eta bertan barne iraultzak, liskarrak eta uste-kabeko adiskidetasunak ere gertatzen dira. Guztia da hain aseptikoa, hain txukuna, hain garbia, hain zuria, baina era berean jariatzen duen lurrina

hain dago faltsukeriaz betea eta hain da artifiziala, ezen ikusle gisa oso deseroso sentiarazten zaituen, aztoragarria izateraino. Lagunartean eta familian eztabaidak piztuko dituen harribitxia.